

MUSICA GLOBUS

Súbor Solamente Naturali sa okrem autentickej interpretácie repertoáru svetových skladateľov 17. až 19. storočia zameriava od roku 2000 na spracovanie ojedinelých rukopisov pochádzajúcich z územia Slovenska. Séria doposiaľ piatich nahrávok na CD (*Uhrovská zbierka 1730, Pestrý zborník, Zbierka Anny Szirmay-Keczerovej, Zborník z Lubeníka, Zborník z Podolíncu*) postupne vytvorila prirodzený podklad ku vzniku programu Musica Globus. Mladý skladateľ Georg Philipp Telemann počas krátkeho pôsobenia u grófa Erdmanna v Sorau (dnes Žary v Poľsku) počul hrať ľudových muzikantov na ulici, ktorých takto popísal vo svojej autobiografii: „*Keď sa dvor presídlil na 6 mesiacov do Plesse a Krakova, dostal som sa do kontaktu s poľskou a hanáckou ľudovou hudbou. Je to krásna barbarská!... pri jednej príležitosti hralo spolu 36 gajdošov a 8 huslistov. Bola to neopísateľná brilantnosť, s akou improvizovali hráči v prestávke počas oddychu tanečníkov... Ak by ste boli schopní zapísať za týždeň všetko, čo zahráli, mali by ste dostatok hudobných nápadov na zvyšok života, samozrejme za predpokladu, že viete správne využiť kvality tejto hudby... napísal som veľké množstvo skladieb v tomto štýle, aj keď sú v názve tradičné Allegro alebo Adagio.*” Z tohto pohľadu je *Rostocký manuskript* (titulný list „Danse d'Polonie”) určitý manuál, s ktorým skladateľ narábal počas celého života, pretože tance zapísané v jednoduchej forme (melódia a bas) neskôr upravil pre viacero hlasov a tance vložil do známych *Orchestrálnych súit*. Tieto skladby v spojení s tancami zo zbierok 18. storočia (okrem hore uvedených sú to - *Zborník z Trenčína, Pestini z Budapešti, Klávesová zbierka z Bratislavy, Turecká zbierka Ali Ufki*) poukazujú na blízkosť tzv. „vysokého a nízkeho štýlu” a tvoria jadro programu, kde sa pri striedaní skladieb poslucháčovi dostaví pocit neistoty, či počuje skladbu od Telemanna alebo tanec zo zbierky. Tak vznikla prirodzená symbióza, ktorá nás priviedla k dnes „populárnemu názoru“, že hudba je len jedna.

Musica Globus nám pripomína historickú knihu, kde listujeme po jednotlivých krajinách s názvami, ktoré sa používali v 18. storočí (Galia, Alba, Anatólia a pod.). Pri každej krajine sa pred nami otvorí zaniknutý hudobný obraz, kde je spoločným menovateľom vplyv ľudovej hudby v dielach barokových skladateľov. Popri skladbách Georga Philippa Telemanna zaznie hudba Antonia Vivaldiho, Henryho Purcella, Johna Playforda, Jacoba van Eycka.

Tento program je pre súbor Solamente naturali výnimočný, pretože vyžaduje okrem technickej vyspelosti v klasickej hre na nástroji aj schopnosť hrať v rôznych ľudových štýloch, ktoré sú potrebné pri autentickej interpretácii tancov jednotlivých krajín (rôzne rytmické sprievody, hra arabských mikrotónov, nepísaná spontánna improvizácia, spev). Neoddeliteľnou súčasťou je hudobník, multiinstrumentalista Ján Rokyta, ktorý v programe okrem majstrovskej hry na cimbale predstaví dychové nástroje ako barokové a ľudové zobcové flauty, tak aj nástroje orientálne, používané v 18. storočí (dudduk, zurna, barokový klarinet). Výber tancov z jednotlivých zbierok, ktoré znejú v programe, sú v spracovaní Miloša Valenta.

Miloš Valent